

Aantal uren Duits

Een manier om het lerarentekort te omzeilen?

In het licht van het oplopend docententekort voor het vak Duits komt de vraag op of zittende docenten meer uren werken dan zij wensen, doordat uren van ontbrekende collega's moeten worden opgevangen.

Omvang van aanstelling

Het aantal fte van de respondenten is gemiddeld 0,74. De grootste groep (32 procent) is aangesteld voor 0,8 tot 0,9 fte.

Een grote meerderheid van de respondenten is (zeer) tevreden over de omvang van zijn/haar aanstelling. Slechts zes procent geeft een onvoldoende en is (zeer) ontevreden. Opvallend is dat docenten met minder dan 10 jaar werkervaring een duidelijk lagere waardering geven, dan hun collega's met meer ervaring, al is dat ook nog steeds een ruime voldoende.

Hieronder vindt u een overzicht van het gemiddelde cijfer dat de docenten geven over de omvang van hun aanstelling, opgesplitst op basis van het aantal jaar dat zij werkzaam zijn als docent Duits.

38 procent van de respondenten geeft een toelichting op de vraag of zij meer of minder uren zouden willen werken op hun school. De docenten geven aan dat zij minder zouden willen werken als docent Duits om andere taken op te pakken op school. Een aantal respondenten geeft aan een fulltime betrekking te ambiëren, maar dat dit te belastend is. "0,8 fte is gelijk aan fulltime", zegt een van de respondenten. We hebben vaker van docenten uit ons netwerk gehoord, maar ook uit andere artikelen kunnen lezen dat [fulltime werken in het onderwijs niet haalbaar is op een duurzame manier](#).

Maar liefst 29 procent van de respondenten ziet een afname van het aantal lesuren Duits in de onderbouw

Verandering aantal lesuren Duits

We vroegen de respondenten een inschatting te maken of het aantal lesuren Duits op hun school in de afgelopen vijf jaar is veranderd. Maar liefst 29 procent van hen geeft aan een afname te zien in de onderbouw. Iets minder, maar nog steeds

een flinke 24 procent, ziet een afname in de bovenbouw.

Als toelichting op deze vraag (optioneel) werd onderwijsvernieuwing, zoals projecturen en flexuren, met afstand het meeste genoemd als reden voor de verandering (12 procent), gevolgd door het feit dat andere vakken prioriteit krijgen, zoals Spaans en Chinees (7 procent) en bezuinigingen (5 procent). 183 respondenten (59 procent) beantwoordden wel de vraag maar gaven geen toelichting.

Een meerderheid van onze respondenten ziet een achteruitgang van het aantal contacturen. Deze afname is uiteraard niet goed voor het vak, omdat dit nog minder ruimte geeft voor onderdelen die het vak interessanter maken, zoals bijvoorbeeld spreekvaardigheid oefenen, alle vormen van *Landeskunde* en uitwisselingen of excursies.

Lestijd onder druk

Het lijkt erop dat de laatste jaren de positie van het vak Duits op de urentabel verslechtert. Waar staan we anno 2022? Nog steeds is 3 uur Duits in klas 2 en 3 van havo en vwo de norm. Toch schijnt het aantal lesuren onder druk te staan. Een derde van de respondenten ziet op de eigen school een afname in uren. Zou dit een gevolg van het lerarentekort zijn?

Flexuren

Meerdere docenten geven aan dat scholen 'creatief' omgaan met de urentabel. In plaats van contacturen met de docent Duits zijn er flexuren of keuze-uren waarin de leerling zelfstandig aan de slag gaat met huiswerk.

Uitval en kortere lestijd

Startende leraar João van Schie: "We hebben last gehad van veel uitvallers door ziekte, dit was lastig op te vangen. Er moest een docent van een andere school komen en een stagiaire moest lessen opvangen." Deze uitspraak van João past bij de geluiden die we van andere docenten hoorden: stagiaires en beginnende docenten worden vaak in het diepe gegooid: ze moeten het zonder goede begeleiding stellen, omdat die simpelweg niet beschikbaar is. In sommige gevallen hebben leerlingen dan een tijd geen Duits gehad, wat de uitdaging voor de docent nog groter maakt.

Stagiaires en beginnende docenten worden vaak in het diepe gegooid

■ Maar uren en lestijd voor Duits verdwijnen ook ongemerkt: "Vroeger hadden we lesuren van 60 minuten, nu zijn dat 50 minuten. De meeste leerlingen hebben als ze hun havo- of vwo-diploma halen, volgens mij niet het ERK-niveau dat ze zouden moeten hebben. Sommige komen elk jaar weg met een 5 of een 6 en halen dus niet het gevraagde niveau", aldus docent Niels Müller.

Er wordt al veel gedaan om nieuwe docenten te werven. Zo adviseert het nationale Onderwijsloket sinds 2020 op initiatief van de Vereniging Hogescholen (VH) en de Universiteiten van Nederland (UNL) zij-instromers andere belangstellenden over het vak en de instroommogelijkheden; is er voor Duits de website www.docentduits.de en stellen de lerarenopleidingen zich steeds meer open voor maatwerktrajecten van studenten.

Meer spreekvaardigheid en *Landeskunde*, maar wanneer?

Docenten die wij spraken gaven aan dat ondanks het beperkt aantal uren "de eindtermen toch gehaald moet worden; op het eindexamen moet voorbereid worden". Dat wil zeggen dat de reductie in het aantal lesuren ten koste gaat van, zoals een docent dat omschrijft/benoemt, "leuke projecten", zoals een uitwisseling, taaldorp of vakoverstijgend project.

De reductie in het aantal lesuren gaat ten koste van projecten zoals een uitwisseling of taaldorp

Dit zijn uiteraard niet alleen 'leuke projecten', maar ook activiteiten waardoor de leerling de taal in natuurlijke omgeving gaat gebruiken en daardoor de taal waarschijnlijk als relevanter had kunnen ervaren!

Volgend hoofdstuk: Lesmateriaal en projecten

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/aantal-uren-duits>